

Broedplaatsen

Er is een discussie over hoe broedplaatsen georganiseerd moeten worden, en aan welke normen ze moeten gaan voldoen.

Waaraan voorbij gelopen wordt is hoe broedplaatsen ontstaan.

Broedplaatsen ontstaan juist bij de gratie dat er geen regels zijn, dat er vrijheid is om te experimenteren en organiseren zonder belemmeringen.

Experimentele dingen ontstaan doordat er ruimte is op plekken en men tijd heeft. Als tijd alleen maar gedwongen door huren besteed wordt door inkomensmatig bezig te zijn werkt dit belemmerend. Een hoop experimenten ontstaan juist in de zogenoemde 'vrije tijd'.

Als gebouwen meteen ingedeeld en geregeld zijn beperkt dit de ruimte om experimenteel bezig te zijn. Het ligt dan vast via huurcontracten waar welke activiteit kan plaatsvinden. Daarnaast zal wat er binnen die ruimten plaatsvindt meteen wel zijn geld moeten opbrengen. De letterlijke ruimte voor andere activiteiten is er daardoor vaak niet.

Vaak beginnen mensen binnen dit soort panden met een hobby en pas jaren later kunnen ze van deze hobby leven. Een hobby/experimenteerterruimte moet dus eigenlijk geen geld kosten. Een inkomensruimte kan wel geld kosten, aangezien dit weer stimuleert om beroepsmatig de zaken goed aan te pakken.

Er is een behoefte aan vrijheid en zelfbeschikking, en geen belemmerende regels van 'buitenaf' in broedplaatsen. Uit deze vrijheid komen de leukste dingen voort. Wil je deze vrijheid creëren zullen mensen zelfredzaam moeten zijn en de mogelijkheid hebben om eigen initiatief te tonen. In gekraakte panden leren mensen zelfredzaam (wat een afschuwelijk woord) te zijn en eigen initiatief te hebben, omdat ze niet terug kunnen vallen op een verhuurder, maar de verantwoordelijkheden van een pand (zowel bouwkundig als beheersmatig) zelf moeten doen. Ze ontdekken (weliswaar gedwongen door de situatie) dat ze meer mogelijkheden hebben dan ze uit hun opvoeding en studie geleerd hebben. Als mensen nieuwe mogelijkheden bij zichzelf ontdekken, zullen ze eerst via experimenteren willen weten hoe groot en breed deze mogelijkheden zijn, voordat ze deze mogelijkheden beroepsmatig kunnen uitbuiten. Mensen ontdekken dan dat deze zelfwerk- en redzaamheid hun vrijheid alleen maar vergroot, en deze vrijheid willen ze ook in gelegaliseerde status behouden, want ze weten dat ze het kunnen. Pas als mensen eerst van deze vrijheid genoten hebben, kunnen ze deze vrijheid ook creëren in een huis waar wel bepalende regels en prijzen gelden.

Het kan een idee zijn om broedplaatsen een lage huur te laten opbrengen voor het hele gebouw en niet per ruimte.

Ook zou het een idee kunnen zijn consultants aan te stellen die regelmatig de broedplaatsen langsgaat om te zien of een broedplaats niet langzamerhand vervalt tot bijv. alleen maar een woonpand, of een werkpand waar alleen maar werkplaatsen zijn waar geproduceerd wordt zonder kruisbestuiving, synergie en sociale cohesie, etc. Uiteraard moet deze consultant wel met een opdracht op pad gestuurd worden. Een broedplaats heeft een aanlooptijd nodig om volledig tot ontplooiing te kunnen komen. Als er meteen allerlei regels op los gelaten worden is dit dodelijk voor die broedplaats. Zo'n consultant kan rekening houden met een noodzakelijke aanlooperperiode. Regels zijn er en houden geen rekening met een ontwikkeling.

Als sanctie als een pand geen broedplaats meer is kan deze consulent bijvoorbeeld de huur gaan verhogen.

Een bouwkundige kan op dezelfde basis als de consulent aangesteld worden om regelmatig bij een broedplaats binnen te gaan om te beoordelen welk achterstallig onderhoud funest is voor het casco en die persoon kan dan meteen advies bij een door de gebruikers/bewoners gewenste verandering van het pand. Bij zaken die het casco aantasten zal dit een dwingend advies moeten zijn. Als bepaalde door hem geconstateerde zaken binnen een bepaalde tijd niet opgelost zijn, zal er een aannemer ingehuurd moeten worden. Dit zal de consequentie hebben dat de huur omhoog gaat.

Een brandweerpreventist zal ook eens binnen de zoveel tijd een broedplaats binnen moeten gaan om te kunnen constateren of activiteiten en bepaalde verbouwingen brandgevaarlijk zijn, en welke voorzieningen er getroffen moeten worden om te zorgen dat de veiligheid van mensen gewaarborgd is.

Binnen de kraakwereld gebeurt het hierboven beschrevene erg regelmatig. Er zijn oud-krakers die brandweercommandant of architect zijn die in kraakpanden gevraagd worden te kijken naar de brandveiligheid in relatie met het gebruik en het casco (ook veiligheid). En die advies geven hoe zaken anders kunnen worden aangepakt zonder het bouwbesluit letterlijk toe te passen, maar waardoor de veiligheid wel gewaarborgd blijft.

Binnen broedplaatsen zijn mijns inziens bestaande regels van buitenaf funest, maar een sociale aanpak van buitenaf kan wel werken.

Het doel is om broedplaatsen te behouden en te creëren. Laten we een nieuwe aanpak daarvoor verzinnen (met als aanzet het hierboven beschrevene) en ons niet laten leiden door al bestaande regels.

Hessel Dokkum

Amsterdam, 18-2-2000